

ผลงานชั้นที่ 6

ผลของการนิเทศแบบดารา(DARA Model) ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก (Active Learning) ของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ความเป็นมา

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน
สถานศึกษามีภารกิจสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสถานศึกษาจึงต้องมีศักยภาพสูงในการแปลงนโยบาย
ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาแผนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เปรียบเทียบกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 นั้นมีความแตกต่างกัน
เพราะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้คนลดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการแต่ไปเพิ่มการพัฒนาทักษะต่างๆ ให้มากขึ้น
ทั้งทักษะในด้านการใช้ชีวิต ทักษะการคิดและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 จำนวน 5 ด้าน คือ
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะ
ชีวิต และ 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ดังนั้น การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Content) เป็นการเรียนรู้หลายทางหรือการบูรณาการความรู้ต่างๆ
ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับผู้สอน สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ได้ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร (ICT) มาช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)
ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ทักษะชีวิตและอื่นๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้
เชิงรุก (Active Learning) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้เน้นผลผลิต (Y-Yield) คือ 1. นักเรียนมีคุณภาพ
เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพ 3. โรงเรียนมีคุณภาพ และ 4. สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามีคุณภาพ ซึ่งกำหนดความสำเร็จขั้นสุดท้ายตามเป้าหมายชุด (A-Aim) คือ ร้อยละ 60 ขึ้นไป ของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาที่สามารถบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ภายใต้การปฏิบัติการในพื้นที่พิเศษ (L-Land) ที่เน้นความปลอดภัย ความเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความภาคภูมิใจ
ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (A-Achievement) และบริหารจัดการด้วยการจับมือไว้แล้วไปด้วยกัน (2-Two-Together) เน้นการมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆตามศักยภาพและความพร้อมบนพื้นฐานของ
ความรับผิดชอบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความเชื่อว่า ถ้าสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ
มีการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีตามลำดับ จึงได้จัดทำโครงการการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ปีงบประมาณ 2568 และโครงการการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็น
ในศตวรรษที่ 21 ปีงบประมาณ 2568 ขึ้นมาเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้ที่จะให้บรรลุเป้าหมาย
และเป็นการดำเนินการที่สนองนโยบาย “เรียนดี มีความสุข”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อให้ครูผู้สอน ทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของทุกระดับได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
3. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา(ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
4. ผู้บริหารการศึกษา(ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ศึกษานิเทศก์ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. ร้อยละ 60 ของผู้เรียน มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
2. ร้อยละ 60 ของครูผู้สอน ทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของทุกระดับได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม
3. ร้อยละ 90 ของผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
4. ร้อยละ 90 ของผู้บริหารการศึกษา(ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. ร้อยละ 90 ของศึกษานิเทศก์ ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนมีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพ เป็นผู้รอบรู้ สอนดี
3. โรงเรียนมีคุณภาพ คือ โรงเรียนปลอดภัย บรรยากาศดีเอื้อต่อการเรียนรู้
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคุณภาพ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรได้มาตรฐาน

วิธีการดำเนินงาน/กระบวนการ

1. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน

จัดประชุมเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2568 โดยมี ผู้อำนวยการ สพป.ยะลา เขต 2 พร้อมด้วยรองผู้อำนวยการ สพป.ยะลา เขต 2 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ศึกษาพิเศษ และบุคลากร สพป.ยะลา เขต 2 เข้าร่วมประชุม จำนวน 20 คน เพื่อสร้างการรับรู้ การเข้าใจตรงกันและร่วมกันออกแบบ วางแผนการดำเนินงาน ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยได้จัดทำเป็นคู่มืออบรมพัฒนาครูแกนนำต้นแบบการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก(Active Learning)

2. ประชุมผู้บริหารการศึกษา ประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน ผ่านระบบออนไลน์

จัดประชุมเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2568 โดยได้นำวาระเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของการประชุมผู้บริหาร สถานศึกษา ได้แก่ โครงการการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ประจำปีงบประมาณ 2568 , ความเป็นมา , ผลการประเมินตัวชี้วัดตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติ ราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2566 , มิติตัวชี้วัด ตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่ 7.3 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาบุคลากร 7.3A จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก , นโยบายและจุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2568-2569 ฯลฯ

3. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของทุกระดับชั้น จัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 ณ โรงเรียนบ้านตะบิงตัง อ.เภอบันนังสตา จ.หวัดยะลา

4. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2568 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านบาโงยซิแน อ.เภอยะหา จ.หวัดยะลา

5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยคณะศึกษานิเทศก์ได้ร่วมกันจัดทำ และมีรูปแบบการนิเทศแบบดารา(DARA Model) ที่ได้มีการพัฒนาตั้งแต่ปี 2567 และ 2568 ซึ่งผู้อำนวยการ สพป.ยะลา เขต 2 , รองผู้อำนวยการ สพป.ยะลา เขต 2 และศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติ นิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ณ โรงเรียนในสังกัด จำนวน 68 โรงเรียน และมีการบูรณาการกับกิจกรรมการตรวจเยี่ยมโรงเรียนก่อนเปิด ภาคเรียนเมื่อเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2568

6. ติดตามและนำเสนอผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ(Best Practice) การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยได้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียนใช้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน โดยให้จัดทำเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าวิชา และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำหน้าที่ติดตามและรับฟังการนำเสนอผลการดำเนินงาน ที่เป็นเลิศ (Best Practice)

7. ประชุมสรุปผลและมอบเกียรติบัตรระดับเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้มีการวางแผนและเตรียมการจัดกิจกรรมประชุมสรุปผลและมอบเกียรติบัตรระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในวันที่ 10 กันยายน 2568 ณ โรงแรมยะลาแกรนด์พาเลซ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

รูปแบบ/เทคนิคที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้มีรูปแบบการนิเทศแบบดารา(DARA Model) การนิเทศแบบ DARA เป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับวงจร PDCA และสอดคล้องกับหน้าที่มาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ จึงมีกระบวนการ ดังนี้

1. D : Design (P : Plan)

การวางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกฝ่ายจะประชุมหารือกันถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนควรแก้ไขก่อนและหรือนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยจะระดมสมองหาความ ต้องการจำเป็น (Need Assessment) ในเรื่องที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งร่วมกันวางแผนและกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ ซึ่งอาจจะดำเนินการในลักษณะของงานหรือโครงการนิเทศ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

2. A : Action (D : Do)

การปฏิบัติงานตามแผน เมื่อผู้ดำเนินงานได้ผ่านขั้นตอนการวางแผนการนิเทศและขั้นตอนการเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานไปแล้ว การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้งในส่วนของผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศก็จะดำเนินไปตามปฏิทินปฏิบัติงานที่ได้ตกลงร่วมกันและกำหนดไว้ในแผน โดยจะได้รับความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากผู้นิเทศภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูผู้ร่วมนิเทศ ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน และเครือข่ายจากหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้นิเทศภายในโรงเรียน เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูสัญญา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการและผู้บริหารสถานศึกษา

3. R : Reflection (C : Check)

การประเมินว่าได้ตามแผนที่วางไว้ว่าเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ โดยใช้ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้มาตรวจสอบในการตรวจสอบจะมีทั้งส่วนที่เป็นไปตามแผนนิเทศและไม่เป็นไปตามแผนนิเทศ ผู้ตรวจสอบควรรู้ว่าถ้าเป็นไปตามแผนนิเทศ ปัจจัยอะไรที่ทำให้สำเร็จ

4. A : Adjust (A : Act)

การนำผลการประเมินมาพัฒนา อาจประกอบด้วยการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้างหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปและสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศหรือการดำเนินการนิเทศใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการและรายงานผลการนิเทศ

เทคนิคการนิเทศที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ มีการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันกับองค์กรคณะบุคคล ได้แก่ คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 (อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา) คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษานิเทศก์ของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งได้มีการกำกับ นิเทศ ติดตาม โรงเรียนในสังกัด ทำให้เกิดการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ผลสำเร็จ

เชิงปริมาณ

1. ผู้เรียน ร้อยละ มีสมรรถนะสำคัญและทักษะที่จำเป็นศตวรรษที่ 21
2. ครูผู้สอน ร้อยละ สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 100 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
4. ผู้บริหารการศึกษา ร้อยละ 100 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 100 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

เชิงคุณภาพ

1. ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญและทักษะที่จำเป็นศตวรรษที่ 21
2. ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
4. ผู้บริหารการศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ศึกษานิเทศก์ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

